

Lahden kaupunki, Elinvoima- ja työllisyysjaosto, 29.11.2021

§ 104

Lahden kaupunkiseudun ja valtion välisen innovaatioitoiminnan ekosysteemisopimuksen 2021-2027 tilannekatsaus

751/00.05.00.00/2021

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

vt. elinvoimajohtaja Henna Eskonsipo-Bradshaw, p. 044 482 0838

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Elinvoimajohtaja Eskonsipo-Bradshaw Henna

Päätösehdotus

Elinvoima- ja työllisyysjaosto merkitsee tiedoksi Lahden kaupunkiseudun ja valtion välisen innovaatioitoiminnan ekosysteemisopimuksen 2021-2027 tilannekatsauksen.

Perusteluosa

Lahden kaupunginhallitus hyväksyi Lahden kaupungin ja valtion välisen innovaatioitoiminnan ekosysteemisopimuksen kokouksessaan 25.1.2021 (751/00.05.00.00/2021).

Ekosysteemisopimuksen tausta ja tavoitteet

Hallitus on asettanut tavoitteeksi nostaa Suomen tutkimus- ja kehittämismenojen osuus nykyisestä 2,7 prosenttiin bruttokansantuoteosuudesta 4 prosenttiin 2030 mennessä. Tähän pääsemiseksi tarvitaan yhteistä näkemystä ja missioita,

kunnianhimoisempaa TKI-toimintaa sekä investointeja niin julkiselta kuin yksityiseltä sektorilta.

Kansallisen TKI-tiekartan mukaan korkeatasoinen osaaminen on perusta, jolle tavoitteiltaan kunnianhimoista, alueiden, alojen ja organisaatioiden vahvuudet hyödyntävää, kansainvälisesti kilpailukykyistä ja yhteiskunnan uudistumista tukevaa innovaatiotoimintaa voidaan rakentaa. Valtion ja kaupunkien väliset ekosysteemisopimukset ovat olennainen osa tiekartan uutta kumppanuusmallia, jonka tavoitteena on vahvistaa julkisen ja yksityisen sektorin välistä TKI-yhteistyötä. Osaamiskärkien vahvistamiseksi ja vaikuttavuuden lisäämiseksi verkostoja on koottava isommiksi osaamiskeskittymiksi ja ekosysteemeiksi.

Hallitusohjelmassa linjataan, että yliopistokaupunkien kanssa luodaan erilliset sopimukset julkisen ja yksityisen TKI-rahoituksen strategisesta kohdentamisesta globaalisti kilpailukykyisten ekosysteemien vahvistamiseksi. Ekosysteemisopimukset ovat osa hallituksen toimia, joilla Suomesta halutaan luoda vuoteen 2030 mennessä maailman toimivin kokeilu- ja innovaatioympäristö.

Kansallisen kaupunkistrategian mukaan kaupungit toimivat osaamisen ja innovaatiotoiminnan sekä yritystoiminnan kehittämisen alustoina. Strategia tunnistaa, että kaupungit ja valtio yhdessä korkeakoulujen, tutkimuslaitosten sekä elinkeinoelämän kanssa luovat edellytyksiä maailmanluokan osaamiskeskittymille ja innovaatioympäristöille.

Ekosysteemisopimusten kantavana ideana on innovatiiviset ja edelläkävijyyttä tavoittelevat kaupungit, jotka omien vahvuuksien pohjalta hyödyntävät digitalisaation, uusien teknologioiden ja hiilineutraaliuden tuomia mahdollisuuksia ja siten vauhdittavat elinkeinoelämän uudistumista ja kestävästä kaupunkia.

Sopimuksilla vahvistetaan vetovoimaisten osaamiskeskittymien ja innovaatioympäristöjen rakentumista sekä suomalaisten toimijoiden kytkeytymistä kansainvälisiin tki-verkostoihin ja arvoketjuihin. Sopimuksilla kehitetään innovaatiotoiminnan ekosysteemejä kaupunkilähtöisesti. Keskeisinä keinoina ovat kaupunkikehityshankkeet, innovatiiviset julkiset hankinnat, tutkimustulosten hyödyntäminen, uudet liiketoimintaekosysteemit, start-up -yhteisöt sekä osaamisen vahvistaminen kansainvälisten osaajien avulla. Toimenpiteiden odotetaan luovan uutta paikallista kehitysdynamiikkaa, kansainvälisesti merkittäviä uusia kasvuavauksia sekä kaupunkien välisen yhteistyön tiivistymistä sopimuksen painopistealueilla.

Innovaatioitoiminnan ekosysteemisopimus on luonteeltaan aiesopimus, joka määrittää osapuolentahtotilan, tavoitteet ja painopisteet.

Lahden kaupungin ekosysteemisopimuksen strategiset painopisteet 2021-2027

Lahden seudun strategiset painopistealueet ovat *Kaupunkien hiilineutraali kiertotalous* ja *Kansainvälinen urheiluliiketoiminta*.

Lahden kaupunkiseutu on kansainvälinen edelläkävijä kestävässä kehityksessä sekä urheilu- ja tapahtumaliiketoiminnassa. Strategisissa painopisteissä kulminoituvat alueen ja yhteistyökumppaneiden vahvuudet sekä tulevaisuuden merkittävä kasvu-, elinvoima-, innovaatio- ja liiketoimintapotentiaali kansallisesti ja kansainvälisesti.

Lahden lähtökohdat Euroopan ympäristöpääkaupunkina 2021, kansainvälisenä urheilukaupunkina ja Suomen uusimpana yliopistokaupunkina luovat vankan perustan rohkealle

ekosysteemikehittämiselle kansainvälisessä, kansallisessa ja alueellisessa yhteistyössä.

Painopistevalinnat edistävät Lahden kaupungin Rohkea ympäristökaupunki 2030 -strategiaan sekä alueellista kilpailukykystrategiaa, jossa kaupunkiseudun kärkinä ovat kiertotalous, muotoilu sekä liikunta ja elämykset. Näiden lisäksi valinnat vahvistavat alueen korkeakoulujen strategioita (LUT-yliopisto, LAB-ammattikorkeakoulu, Helsingin yliopisto) sekä koulutuksen ja tki-toiminnan painopisteitä.

Lahden ekosysteemisopimuksen painopisteet on rakennettu seuraavasti:

1) Kaupunkien hiilineutraali kiertotalous

Visio 2027: Lahti ja Suomi ovat on kaupunkien hiilineutraalien kiertotalousinnovaatioiden kansainvälisiä edelläkävijöitä ja liiketoimintavetureita.

1.1. Hiilineutraalin rakentamisen kehityskeskus ja innovaatioekosysteemi

1.2. Lahden materiaalikiertojen keskus sekä tutkimus- ja koulutusala

2) Kansainvälinen urheiluliiketoiminta

Visio 2027: SportsBusinessHub Finland tuo yhteen lahtelaisen ja suomalaisen urheiluliiketoimintaosaamisen, urheilusektorin innovaatiot sekä kestävät urheilutapahtumat kansalliseksi voimavaraksi.

2.1. Urheiluviennin ja liiketoiminnan kansallinen veturi

2.2. Suomen urheilu-, liikunta-, matkailu- ja suurtahtumaekosysteemi

2.3. Lahti SportsHub - Suomen kansainvälisin urheiluareena

2.4. Suomalainen urheilun tutkimus- ja koulutus osana

Ekosysteemisopimuksen rahoitus

Valtio ja kaupunki yhdessä rahoittavat sopimuksen toteuttamista. Sopimusta rahoitetaan EU:n kestävän kaupunkikehittämisen rahoituksella vuosina 2021-2027 (EAKR, ESR ja soveltuvien osin JTF). Tätä ennen sopimusten toimeenpanon käynnistystä rahoitetaan kansallisesta alueellisesta kehittämisrahasta (AKKE-raha).

Ekosysteemisopimuksen kokonaisrahoituksessa sovelletaan ohjeellista jakosuhdetta, jossa paikallinen omarahoitusosuus (Lahden kaupunki ja muu julkinen rahoitus) on 40 % ja EU:n kestävän kaupunkikehittämisen rahoituksen osuus 60 % (EU ja valtio). Käynnistysvaiheen AKKE-rahoituksessa sovelletaan samaa rahoitussuhdetta.

Sopimuksen toimeenpanon tilanne

Lahden kaupunkiseudun ekosysteemisopimus on käynnistynyt syksyllä 2021 kahdella AKKE-rahoitteisella hankkeella, jotka kohdentuvat hiilineutraalin rakentamisen ja urheilukaupunkikehittämisen teemoihin.

Tämän lisäksi kaupunki on työ- ja elinkeinoministeriön sekä Uudenmaan liiton ohjeistuksesta laatinut ekosysteemisopimuksen sisäisen hallintomallin ja käynnistänyt hakukuulutus- ja hankevalmistelut vuoden 2022 alkupuolella käynnistyviä hankehakuja varten.

Lahden kaupungin vt. elinvoimajohtaja Henna Eskonsipo-Bradshaw esittelee asiaa elinvoima- ja työllisyysjaostolle.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

-